

PERSBERICHT

Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg, vzw “Meten van kwaliteit van zorg helpt.”

Op 11 oktober '22 organiseert het Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg (VIKZ) haar intersectorale symposium 'De Kwaliteit van Zorg in Vlaanderen in Beeld'. Het VIKZ presenteert er onder andere twee overzichtsrapporten met de resultaten van metingen over patiëntveiligheid en peilingen bij patiënten in de algemene ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorg, en nieuwe resultaten van metingen in de woonzorgcentra. Daarnaast geeft het symposium een overzicht van lopende en aankomende initiatieven binnen het VIKZ, met onder andere een project dat in de stijgers staat om structureel te meten hoe bewoners en hun vertegenwoordigers in woonzorgcentra de kwaliteit van leven, wonen en zorg zelf ervaren en een project over de ervaringen en resultaten die patiënten hebben in de oncologie (Proms en Prems).

Naar aanleiding van het symposium publiceert het VIKZ twee [overzichtsrapporten](#): één over de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) en algemene ziekenhuizen (AZ) en één over de woonzorgcentra.

Resultaten van kwaliteitsmetingen in de GGZ en AZ

In wat volgt worden enkele resultaten gepresenteerd uit de GGZ en AZ. Gezien hun specifieke eigenheid en diversiteit is het geenszins de bedoeling deze resultaten tussen de sectoren met elkaar te vergelijken. Met patiëntenpeilingen worden de ervaringen van patiënten met hun zorgvoorziening gemeten. Over de voorbije jaren zijn er in deze peilingen duidelijke positieve trends te zien. Zo steeg in de AZ de algemene beoordeling *-het aantal patiënten die een score van 9 op 10 of meer gaven over de verblijfsopname-* sinds 2014 met 10% naar 65% in 2021. In de GGZ steeg deze score met 8% naar 42% ten opzichte van de eerste meting in 2017. De aandachtspunten binnen de sectoren blijven dezelfde over de voorbije jaren, met onder meer:

Zorgkwaliteit.be

De kwaliteit van de zorg
in Vlaanderen in kaart gebracht

In de Geestelijke Gezondheidszorg

- de mate waarin gelijkaardige informatie wordt gegeven tussen hulpverleners (gemiddeld 35% gaf topscore “altijd”).
- het recht op vragen van een ‘tweede mening’ (25% van de patiënten gaf de topscore “altijd”).
- informatie over de kosten van de behandeling (28% gaf topscore “altijd”).

In de Algemene Ziekenhuizen

- de mate waarin patiënten mee kunnen beslissen (45% geeft aan dat “altijd” te kunnen).
- de mate waarin patiënten geïnformeerd worden over de aandoening (52% geeft aan “altijd” voldoende geïnformeerd te zijn).
- de mate waarin patiënten geïnformeerd worden de kostprijs van de opname (53% scoorde “ja”).

Ook op verschillende patiëntveiligheidsindicatoren is een duidelijke positieve evolutie merkbaar:

- De spreiding in resultaten is gedaald, waarbij voorzieningen die voorheen op bepaalde indicatoren mindere resultaten hadden opschuiven richting hun sectorgenoten met betere cijfers.
- Het gemiddelde resultaat (mediaan) verbetert door de jaren heen, bijvoorbeeld:
 - De indicator over veilige heekunde in de AZ, die meet of de nodige controles worden uitgevoerd voor, tijdens en na een chirurgische ingreep, is in 2021 gestegen naar 92%. In 2016 was dat nog 79%.
 - In de AZ bleek in 2018 91% de basisvereisten voor een goede handhygiëne uit te voeren, in 2014 was dat nog 84%. In de psychiatrische ziekenhuizen is er een grotere spreiding in deze resultaten en is het verbeterpotentieel hoger. De gemiddelde score (mediaan) is er wel toegenomen van 50% in 2018 naar 65% in 2019. Deze metingen konden in 2020 en 2021 niet doorgaan omwille van COVID-19. Later dit jaar komen nieuwe resultaten van 2022 beschikbaar.
- Het aantal patiënten dat na een klassieke opname in een algemeen ziekenhuis binnen de 7 dagen wordt heropgenomen via de dienst spoedgevallen ligt gemiddeld op 2,4%, met wel een relatief grote spreiding tussen ziekenhuizen (min=0,5%; max=3,7%).

Svin Deneckere, directeur van het VIKZ: *“De resultaten tonen aan dat de sectoren werken aan kwaliteitsvolle en veilige zorg. Continue, herhaalde kwaliteitsmetingen ondersteunen de voorzieningen om gerichte acties voor kwaliteitsborging en -verbetering op te zetten. Ook andere kwaliteitsinitiatieven zoals de accreditaties zullen hiertoe bijgedragen hebben.”*

Resultaten van kwaliteitsmetingen in de Woonzorgcentra

In de woonzorgcentra worden al sinds 2016 kwaliteitsmetingen uitgevoerd aan de hand van verplichte indicatoren die jaarlijks dienen te worden geregistreerd op vastgezette tijdstippen. Elk woonzorgcentrum krijgt jaarlijks een resultatenrapport en kan zich vergelijken met de sectorresultaten. Op het niveau van de volledige sector zetten de positieve trends zich verder:

- minder bewoners worden gefixeerd (17% in 2021 vs. 22% in 2016),
- meer bewoners hebben een plan voor zorg rond het levenseinde (59% in 2021 vs. 44% in 2016),
- meer zorgpersoneel werd gevaccineerd tegen griep (61% in 2021 vs. 47% in 2016).

Het aantal overlijdens dat plaatsvond in het woonzorgcentrum is licht gestegen (81% in 2021 vs. 80% in 2016), net als het aantal geregistreerde valincidenten (13% in 2021 vs. 12% in 2016).

Op andere indicatoren zijn er geen beduidende veranderingen sinds 2016 op niveau van de sector:

- 2% van alle bewoners heeft een decubituswonde die ontstaan is in het woonzorgcentrum,
- 4% van alle bewoners had onbedoeld gewichtsverlies over een periode van 1 maand.
- Bij gemiddelde 2% van alle bewoners werd gedurende de observatieperiode van 1 week in november '21 een medicijnincident geregistreerd. 61% van de woonzorgcentra registreerden geen enkel medicijnincident gedurende die week.

Svin Deneckere: *“Ook in de woonzorgcentra is er reeds een cultuur van kwaliteitsmeting en -verbetering geborgd. Een volgende stap is deze metingen op een systematische en continue manier te verzamelen en opvolgen. Dit wordt voorbereid via de implementatie van BELRAI-LTCF vanaf juni '23, waarna het ook moet mogelijk zijn de resultaten op een valide manier transparant te communiceren en vergelijken. Ook willen we meten hoe bewoners in woonzorgcentra en hun vertegenwoordigers zelf de kwaliteit en het leven in hun voorziening ervaren. Dat is in het verleden al eenmalig gebeurd met een peiling, maar nu ligt er een project ter goedkeuring voor bij de Vlaamse Regering om dit herhaaldelijk te gaan doen.”*

Toekomstige metingen

De gemeten indicatoren worden onderverdeeld in drie thema's; bij elk van die thema's zijn bijkomende metingen in ontwikkeling voor de komende jaren.

1. **VEILIGE ZORG**, zoals patiëntenidentificatie, basisvereisten handhygiëne, veilige heelkunde, ongeplande heropnames, decubitus en COVID-19 vaccinatiegraden. Op de planning: indicatoren omtrent suïcidepreventie, vrijheidsbeperkende maatregelen en ziekenhuisinfecties. Ook willen we in de verschillende sectoren de komende jaren inzetten op indicatoren omtrent medicatiebeleid en -veiligheid, bijv. antibioticabeleid, polyfarmacie en psychofarmaca.
2. **DOELGERICHTE ZORG**: momenteel zijn dit de proces- en mortaliteitsindicatoren voor borst-, long- en rectumkanker. Naast updates van deze sets volgen ontwikkelingen voor beroertezorg, cardiologie, diabeteszorg en pathologiespecifieke heropnames en mortaliteit. Via projectfinanciering van Kom Op Tegen Kanker werd in oktober '22 een onderzoek opgestart naar patiëntengerapporteerde outcomes en ervaringen (PROMs en PREMs).
3. **PERSOONSGERICHTE ZORG**: er zijn ervaringsmetingen a.d.h.v. patiëntenpeilingen ontwikkeld door het Vlaams Patiëntenplatform. Er zijn resultaten over het gebruik van behandelplannen in GGZ-voorzieningen. Er zijn nieuwe resultaten over de patiëntgerichtheid van de websites van AZ. Er lopen ervaringsmetingen omtrent palliatieve zorgen en binnen de diensten maatschappelijk werk en gezinszorg. Na finale goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt een project gelanceerd omtrent de door de bewoner ervaren kwaliteit van leven, wonen en zorg in de Vlaamse Woonzorgcentra.

Over het VIKZ

Vlaams Instituut voor
Kwaliteit van Zorg

Het VIKZ werd in januari '19 operationeel met als doel de kwaliteit van zorg en patiëntveiligheid te meten en transparant te maken. VIKZ biedt de burger en beleidsmaker via [Zorgkwaliteit.be](https://www.zorgkwaliteit.be) een centraal platform voor vergelijking van de gemeten zorgkwaliteit. Momenteel lopen ontwikkelingen in de AZ, GGZ, Woonzorgcentra en Eerstelijns.

Het VIKZ is een onafhankelijke v.z.w., gesubsidieerd door de Vlaamse Overheid en met projectfinanciering van Zorgnet-Icuro, Kom Op Tegen Kanker, de mutualiteiten en het InterMutualistisch Agentschap. Als netwerkorganisatie vormt ze een overkoepelende structuur waarbinnen de zorgsectoren hun kwaliteitsresultaten kunnen meten en opvolgen. Het VIKZ wil aanleiding geven tot aantoonbare kwaliteitsverbetering en het verbindend initiatief vormen rond kwaliteitsindicatoren in Vlaanderen.

Vlaams Instituut voor
Kwaliteit van Zorg

Zorgkwaliteit.be

De kwaliteit van de zorg
in Vlaanderen in kaart gebracht

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

CONTACTGEGEVENS

Svin Deneckere, Directeur
Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg
E-mail: svin.deneckere@vikz.be
Tel: 0475 / 73 58 95

Joris Moonens, Woordvoerder
Agentschap Zorg en Gezondheid
E-mail: joris.moonens@vlaanderen.be
Tel: 0490 / 65 46 40

Zorgkwaliteit.be

De kwaliteit van de zorg
in Vlaanderen in kaart gebracht

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven